Voorstel aan de raad

Nummer: 44

Portefeuille:	P. van Dijk
Programma:	8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Taakveld:	8.1 Ruimtelijke ordening

Onderwerp: Strategische Agenda Flevoland “Over de Brug Komen”

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de Strategische Agenda Flevoland “Over de brug komen”.
2. In te stemmen met deel I van de Strategische Agenda Flevoland, i.c. het gezamenlijke perspectief Flevoland en de ontwikkelpijlers Vitale Steden en Dorpen, Toekomstbestendige Regionale Economie en Robuust Natuurlijk Fundament.
3. De Uitvoeringsagenda, deel II van de Strategische Agenda Flevoland te onderschrijven als een eerste uitwerking van het perspectief en daarmee als start voor een langjarige rijk-regio samenwerking.
4. De bouwstenen voor de aanzet tot de governance-structuur van de rijk-regio samenwerking in Flevoland te onderschrijven.
5. In te stemmen met de concept gemeentelijke reactiebrief op de Strategische Agenda Flevoland.

Urgentie Raad

Het voornemen is dat Provinciale Staten voor de Provinciale Verkiezingen een besluit zal nemen over de Strategische Agenda Flevoland. Dat zal ook het geval zijn voor het Waterschap. De andere gemeenten (colleges en raden) zullen voor april 2023 een besluit nemen over de voorliggende strategische agenda en uitvoeringsagenda. Om daarop aan te sluiten is het van belang dat de raad uiterlijk in de raadsvergadering van 28 maart 2023 een besluit kan nemen.

Voorgaande besluitvorming

De Raad heeft op 22 november 2022 ingestemd met de reactie op de concept Strategische Agenda Flevoland. Deze reactie is volledigheidshalve ook bijgevoegd. De Strategische Agenda Flevoland en bijbehorende eerste uitvoeringsagenda, alsmede de aanzet tot de governance-structuur zijn op 21 december 2022 besproken in een Bestuurlijk Overleg rijk-regio, waarin door alle overheidslagen, waaronder ook de gemeente Lelystad, is ingestemd met het voorstel om deze stukken aan te bieden aan de colleges, raden en staten.

Inleiding

In 2022 is door Provincie Flevoland, de 6 gemeenten en het waterschap, alsook met het rijk (meerdere departementen), de Strategische Agenda Flevoland uitgewerkt. Deze agenda is bedoeld als de start voor een langjarige, wederkerige samenwerking tussen rijk en regio. De Strategische Agenda Flevoland “Over de Brug Komen” bestaat uit Deel 1 - perspectief, ontwikkelpijlers
en opgaven en Deel 2 - een eerste versie van een uitvoeringsagenda, waarin afspraken worden gemaakt over uitgangspunten en op de korte termijn uit te voeren acties.

De uitvoeringsagenda is een eerste concretisering van de opgaven zoals beschreven in het perspectief. In deze eerste versie van de uitvoeringsagenda zijn die afspraken opgenomen waar rijk en regio op dit moment overeenstemming over hebben bereikt. De uitvoeringsagenda vormt daarmee de start voor verdere structurele samenwerking tussen het rijk en de regio. Het is de bedoeling dat deze “rollende“ agenda in de loop van de samenwerking verder zal worden aangevuld en aangescherpt.

Tevens is een eerste aanzet gemaakt voor de governance-structuur van de rijk-regio samenwerking in Flevoland.

Relatie met Nationale Omgevingsvisie (NOVEX)
In het programma NOVEX werken alle overheden samen aan een plan voor de inrichting van Nederland. Daarvoor moet eerst duidelijk zijn wat de ruimtevragers zijn, wat er ruimtelijk moet worden ingepast, zowel nationaal als regionaal. De nationale doelen en belangen zijn samengebracht in een startpakket. Deze is op 12 december 2022 voorgelegd aan de provincies. Dit startpakket vormt de basis voor het leggen van de ruimtelijke puzzel per provincie. De twaalf provincies gaan nu aan de slag om - met de waterschappen en gemeenten - de nationale opgaven en doelen ruimtelijk te vertalen, te combineren en in te passen in de provinciale en regionale plannen, want pas regionaal wordt duidelijk waar de kansen liggen en waar het knelt. De provincies/regio’s dienen in oktober 2023 met een ruimtelijk voorstel aan het rijk te komen.
De plannen voor de zestien aandachtsgebieden (zogenaamde NOVEX-gebieden) zullen onderdeel zijn van de ruimtelijke voorstellen van de provincies. De Strategische Agenda Flevoland is in het Programma NOVEX een ‘proeftuin’ genoemd die opmaat is voor het maken van de rijk-regio afspraken met betrekking tot het ruimtelijke arrangement in Flevoland.

Naast de provinciale aanpak zijn zestien NOVEX-gebieden aangewezen waar grote ruimtelijke transities vragen om een apart ontwikkelperspectief. Lelystad ligt in het NOVEX-gebied MRA en het NOVEX gebied Lelylijn. De ontwikkelperspectieven in deze NOVEX-gebieden stellen het rijk en de regio samen op, Lelystad neemt aan beide trajecten deel. Het ontwikkelperspectief voor de MRA is het te reeds vastgestelde Verstedelijkingsconcept. Voor de Lelylijn wordt deze in het komend jaar opgesteld. De plannen voor deze zestien gebieden worden opgenomen in het ruimtelijk voorstel dat de provincies in oktober opleveren.
Voor de NOVEX-gebieden wordt vervolgens een uitvoeringsagenda met een regionale investeringsagenda opgesteld: wie doet wat en wanneer. Het rijk zal uitvoeringsorganisaties, gronden, mensen, instrumenten en geld inzetten om het uitvoeren van gebiedsontwikkelingen op weg te helpen of te versnellen.

Argumenten

1. Kennis te nemen van de Strategische Agenda Flevoland “Over de brug komen”.

1.1. Met de Strategische Agenda Flevoland – als belangrijke bouwsteen voor de samenwerking tussen het rijk en de provincie- kan Lelystad ook haar positie als Hoofdstad van Flevoland versterken.

Lelystad heeft de ambitie om te groeien, waarmee Lelystad een aanzienlijk deel van de woningbouwopgave in Flevoland zal realiseren. Groei kan worden bereikt met ‘kale’ aantallen (kwantitatief), maar Lelystad wil meer: door groei in kwaliteit. Door groene verstedelijking met een duurzame insteek: natuurinclusief, klimaatadaptief, energieneutraal en circulair. Liggend op het knooppunt van spoor, water, weg en lucht ontwikkelt Lelystad zich tot een regionale netwerkstad, hoog op de nationale ranglijst van logistieke hotspots met focus op hoogwaardige doorontwikkeling. Lelystad zorgt dat de economische kerngebieden makkelijk en snel te bereiken zijn vanuit de Lelystadse woonwijken en het station voor werknemers (met e-bike, fiets, scooter, OV en auto). Lelystad zet in op goede, snelle, frequente en comfortabele verbindingen naar andere steden in en om de regio.
De kernwaarden van de stad komen terug in de begrippen ‘gastvrij’, ‘verrassend’ en ‘zelfbewust’, met ‘ruimte’ voor natuur en vrije tijdseconomie. Kernkwaliteiten die het vertrekpunt vormen van onze beleidskaders. We willen niet alleen stenen stapelen maar werken aan een samenleving met aandacht voor de maatschappelijke vraagstukken in de stad.

Daarom is het belangrijk dat Lelystad aan tafel zit met als doel in te brengen waarop de gemeente onderscheidend is én kwaliteit toevoegt aan Flevoland en meebeslist.

1.2 *De Strategische Agenda Flevoland en de daaraan gerelateerde rijk-regio samenwerking sluiten aan op (de samenwerking in het) NOVEX-gebied MRA, NOVEX-gebied Lelylijn en het programma LNL sluiten nauw op elkaar aan.*

Het Nationaal Programma NOVEX heeft een sterke samenhang met het traject van de Strategische Agenda Flevoland. In deze agenda beschrijft de regio in samenwerking met het rijk waar zij de komende jaren naar toe willen werken in een richtinggevend perspectief. Het is daarmee een relevant kader waarbinnen het ontwikkelingsprofiel van Lelystad past en bijdraagt aan concrete en voor Lelystad relevante afspraken met het rijk over de groeiopgave van de stad.
Lelystad valt zowel binnen een provinciaal als het NOVEX plangebied MRA en plangebied Lelylijn. Het is belangrijk om te blijven inzetten op zowel de samenwerking in MRA-verband (Verstedelijkingsconcept en economische ontwikkeling) als op de provincie (Strategische Agenda Flevoland.). Het Verstedelijkingsconcept MRA is de belangrijke basis voor afspraken met het rijk op MRA niveau. Lelystad zit ambtelijk en bestuurlijk aan tafel in de voorbereiding van de rijk-regio afspraken met betrekking tot de Strategische Agenda Flevoland (SAF) vanuit de Flevolandse samenwerking 'Samen maken we Flevoland'. Daarnaast werken Lelystad, provincie Flevoland en het rijk samen in het programma LNL. Deze verschillende rijks- en regionale 'sporen', waaraan Lelystad actief deelneemt geven Lelystad tegelijkertijd een positie om te beïnvloeden en te sturen, ook in de verdere uitwerking van de ontwikkelingspijlers van de SAF.

2. <u>In te stemmen met deel I van de Strategische Agenda Flevoland, i.c. het gezamenlijke perspectief Flevoland en de ontwikkelpijlers Vitale Steden en Dorpen, Toekomstbestendige Regionale Economie en Robuust Natuurlijk Fundament.</u>

2.1. *De hoofdpunten van de gemeentelijke reactie op de concept-Strategische Agenda Flevoland (SAF) komen terug in de SAF.*

In de gemeentelijke reactie op de concept-SAF (november 2022) is een aantal voor Lelystad relevante onderwerpen benoemd. Deze zijn als wensen en bedenkingen betrokken bij de nu voorliggende versie van de SAF. Geconstateerd kan worden dat deze door de Raad meegegeven aandachtspunten herkenbaar terug te vinden zijn in de Strategische Agenda Flevoland. Hieronder wordt dat nader per aandachtspunt nader toegelicht. De bijgevoegde reactiebrief die na de bespreking in de raad zal worden gestuurd naar de Provincie zal met name ingaan op de punten die voor ons nog uitwerking en aanscherping behoeven en naar ons oordeel nog onvoldoende zijn verwerkt in de SAF (zie ook bij beslispunt 2b). De onderwerpen uit de reactiebrief van de Raad op de concept-versie van de SAF zijn als volgt terug te vinden in de voorliggende versie:

- Vitale dorpen en steden zijn ook bereikbare dorpen en steden. In perspectief van versterken vestigingsklimaat, maar ook toegankelijkheid tot voorzieningen is bereikbaarheid onlosmakelijk verbonden met de ontwikkelopgave van de regio.

In de SAF is "bereikbare steden en dorpen" als aparte opgave opgenomen. Onder meer is benoemd dat hoogstedelijke woonomgevingen om ruimtelijke ingrepen vragen, zoals verdichting van bestaande woonwijken rondom locaties die goed bereikbaarheid zijn met het OV, ontwikkeling van de stadscentra met multifunctionele woon-werkmilieus en hoogwaardige culturele-, recreatie- en onderwijsvoorzieningen. Daarnaast is in de SAF benadrukt, dat voor Lelystad en Almere er een gemeenschappelijke urgentie is om een samenhangende koers voor de fysieke, sociale en economische ontwikkeling in beide steden te realiseren (pagina 17 en 19, deel 1 van de SAF).

- Benoem een aantal strategische lijnen voor het versterken van het economisch profiel die bijdragen aan toekomstbestendigheid, inclusie, innovatie en interactie. Koppel het toekomstbestendige, regionaal profiel ook aan de doorontwikkeling van bestaande sterke sectoren van Flevoland. Denk daarbij aan het versterken van de triple helix samenwerking en het uitbouwen van lokale MBO, HBO en op termijn WO -werkgelegenheid door het versterken van kennis, kunde, vakmanschap en vaardigheden in het kader van een leven lang ontwikkelen.

In de SAF is opgenomen, dat de sterke Flevolandse clusters op het gebied van de voedselverwerkende industrie, logistiek, maakindustrie, voertuigtechnologie, vrijetijdseconomie, bouw en ICT-Tech zijn gegroeid en zich onderscheiden op bovenregionaal niveau. De clusters versterken elkaar met vruchtbare samenwerkingen. Samen leiden ze tot een groei van productiviteit en werkgelegenheid, wat uitmondt in een duurzaam verdienvermogen op lange termijn. De SAF benoemt dat er in de logistieke sector bijvoorbeeld grote kansen liggen om te komen tot bovenregionale ontwikkeling met een forse economische spinoff, waaronder de Flevokust Haven.
Mogelijkheden voor de doorontwikkeling van de clusters in de Flevolandse economie zijn er voornamelijk in de koppeling van de clusters aan (inter)nationale transities: klimaat & energie, circulaire economie, digitalisering & sleuteltechnologieën en verduurzaming van de voedselvoorziening. De SAF benadrukt het belang van een goede kennisinfrastructuur door een verscheidenheid aan instellingen en organisaties gericht op kennisontwikkeling, kennisverspreiding en kennistoepassing. En daarmee samenhangend ook een focus op versterken van triple helix samenwerking tussen lokale overheden, kennis- en onderwijsinstellingen en bedrijfsleven. Op deze wijze ontstaat een goed geschoolde pool aan arbeidskrachten op alle opleidingsniveaus, die in de economische sectoren aan de slag kunnen gaan en zich binden aan de regio (pagina 21 en 22, deel 1 van de SAF).
De SAF sluit hiermee naadloos aan op de door de raad benoemde aandachtspunten en op het door de Raad vastgestelde Economisch Perspectief Lelystad 2030.

- Het is wenselijk dat ook de ontwikkelopgaven voor vrijetijdseconomie en met name toerisme en recreatie op basis van het Perspectief Bestemming Flevoland terug te vinden is in de SAF.

In de SAF is benadrukt dat recreatie en toerisme voor Flevoland een belangrijke sector is en daarom samen verder aan Flevoland als (vakantie)bestemming. Een bestemming waar iedereen profijt heeft van het toerisme. Hierin wordt de combinatie gemaakt hoogwaardige stedelijke woonomgevingen, dicht bij natuur, met bovenregionale aantrekkingskracht en met vrijetijdseconomie. Dit kan helpen in het aantrekken van nieuwe inwoners en daarmee de woningbouwversnelling (pagina 10 en 17, deel 1 van de SAF).

- De aandacht voor natuur en ecologie in de Strategische Agenda Flevoland onderschrijft Lelystad. Als Hoofdstad van de Nieuwe Natuur draagt Lelystad bij aan de verbinding en balans tussen de stedelijke- en natuurontwikkeling. De kustontwikkeling is hierbij essentieel, door het vergroten van de aantrekkelijkheid van onze stad voor (natuurinclusieve) woningbouw en voor economische ontwikkeling.

In de SAF is het natuurlijk fundament een van de drie ontwikkelingspijler, waarbij benadrukt is dat het mooie nieuwe kansen biedt voor Flevoland, zoals natuur-inclusief verstedelijken met ecologische structuren die tot in de steden reiken. De SAF benoemt dat het rijk en regio in bijvoorbeeld Lelystad Next Level samen om Lelystad een complete en aantrekkelijke stad aan het water te maken (pagina 3 en 17, deel 1 van de SAF en zie ook onder 2b1)

- Geef aandacht aan en zet in op het versterken van de sociale structuren in de samenleving en de economische ontwikkeling. Ook het bevorderen van gezond gedrag als onderdeel van de inrichting van de fysieke omgeving hoort daar onmiskenbaar bij.

In de gemeentelijke reactie op de concept SAF hebben wij benadrukt, dat de sociale aspecten van de leefomgeving moeten worden versterkt. In de SAF is in lijn met onze reactie benoemd, dat de sociale structuren cruciaal zijn voor de brede welvaart. Dit is niet op te lossen is met enkel ruimtelijke, fysieke ingrepen. Het gaat om de ‘zachte’ kant van de steden en dorpen zoals ruimte voor ontmoeting en plekken om te leren en ontwikkelen. In de SAF is benoemd dat de sociale structuren cruciaal zijn voor de brede welvaart. In dat verband is ook actief werken aan bestaanszekerheid, kansengelijkheid en gezond leven genoemd (pagina 3 en 9, deel 1 SAF).
In de gemeentelijke reactiebrief zal benadrukt worden de sociaal-maatschappelijke onderwerpen en -opgaven, die raken aan de fysieke leefomgeving, op te nemen in de uitvoeringsagenda.

De drie ontwikkelpijlers geven -samengevat- een goede basis voor de verdere uitwerking van de door de raad benoemde aandachtspunten, die in de (periodieke herijkingen van) uitvoeringsagenda blijvend onder de aandacht zullen worden gebracht.

In onze gemeentelijke reactie op de concept Strategische Agenda Flevoland is tot slot benadrukt dat samenwerking binnen alle bestuurslagen nodig is om de verstedelijkingsopgave van Lelystad te realiseren met oog voor de bestaande opgaven en de ambities in de regio. De urgentie en toegevoegde waarde van de Strategische Agenda Flevoland, die uitgaat van deze nauwe samenwerking onderschrijft de gemeente Lelystad dan ook van harte.

2.2. Lelystad wil bouwen aan een samenleving, hetgeen in volledig lijn is met het uitgangspunt van de Strategische Agenda Flevoland.

Het rijk en de provincie werken in de Strategische Agenda samen langs drie ontwikkelpijlers aan de ruimtelijke ontwikkeling van Flevoland. De ontwikkelpijlers van de Strategische Agenda Flevoland sluiten aan op de strategische en gebiedsgerichte opgaven van Lelystad en het belang Lelystad te ontwikkelen als een stad in balans.
Vitale steden en dorpen, toekomstbestendige regionale economie en een robuust natuurlijk fundament zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Gezamenlijk bouwen provincie, de zes gemeenten en het waterschap aan een samenleving in Flevoland die in balans moet komen met voldoende duurzame werkgelegenheid en voorzieningen. De fysieke leefomgeving, inclusief klimaat, bodem en water staat daarbij centraal en is duidelijk verweven met een maatschappelijk perspectief omdat de ruimtelijke maatregelen samen moeten bijdragen aan brede welvaart voor alle bewoners in de regio.

De ontwikkelpijlers sluiten aan bij de strategische opgaven in de ontwikkeling van Lelystad zoals onder meer verwoord in het raadsakkoord 2022-2026 en in de aanpak van de doorontwikkeling van de omgevingsvisie

2.3. De ontwikkeling van Lelystad draagt bij aan de regionale kwaliteiten van Flevoland.

Als Hoofdstad van de Nieuwe Natuur draagt Lelystad bij aan de verbinding tussen de stedelijke- en natuurontwikkeling. De kwalitatieve investeringen in Lelystad dragen bij aan de kwaliteit van Flevoland als geheel. Onder meer de kustontwikkeling is hierbij essentieel, voor woningbouw, de economische ontwikkeling en het vergroten van de aantrekkelijkheid van onze stad en het versterken van de regionale kwaliteiten van Flevoland. Natuur en ecologie zijn onlosmakelijk verweven met het versterken van vitale en leefbare stedelijke omgevingen waar het prettig en gezond wonen, werken, leren en recreëren is.
De opgaven uit het Economisch Perspectief Lelystad 2030 bieden belangrijke aanknopingspunten voor het toekomstbestendige, regionaal economische profiel van Flevoland. De doorontwikkeling van bestaande sterke sectoren in Lelystad zoals bijvoorbeeld de logistieke en maaksector in relatie tot de transitiemarkten voor duurzame verstedelijking, circulair economische ontwikkelingen en medium & hightech ontwikkelingen is van belang om bij de samenwerkings-en uitvoeringsafspraken met de Flevolandse partijen en met het rijk te betrekken. Denk daarbij ook aan bijvoorbeeld het versterken van de triple-helix aanpak en het uitbouwen van lokale MBO, HBO en op termijn WO - werkgelegenheid door het versterken van kennis, kunde, vakmanschap en vaardigheden in het kader van een leven lang ontwikkelen.
Het (evenwichtig) aandacht geven aan en inzetten op het versterken van de sociale structuren in de samenleving en de economische ontwikkeling draagt bij aan de regionale kwaliteiten op bovenlokaal niveau.

De strategische agenda zien wij -samengevat- als een richtinggevend kompas voor de samenwerking in Flevoland en het inbrengen van onze (deels ook bovenlokale) belangen in de verschillende uitwerkingen die het komende anderhalf jaar plaats zullen gaan vinden. De versie die nu voorligt is wat ons betreft een inhoudelijk startdocument dat voldoende ruimte biedt voor de uitwerking van onze propositie en bijdraagt aan de voorwaarden die wij stellen aan een verantwoorde toekomstgerichte groei en opbouw van onze samenleving. De ontwikkelambities van Lelystad en de rol van het rijk-regio programma Lelystad Next Level aan de ontwikkelpijlers van de SAF vragen echter explicieter aandacht, ook in de uitvoeringsagenda van de SAF en de daarin benoemde richtinggevende uitspraken.

3. De Uitvoeringsagenda, deel II van de Strategische Agenda Flevoland te onderschrijven als een eerste uitwerking van het perspectief en daarmee als start voor een langjarige rijk-regio samenwerking.

3.1. De uitvoeringsagenda is een startpunt van de samenwerking tussen Flevoland en het rijk. Het is geen vaststaande agenda, maar een 'rollende agenda'.

Om de integraliteit van beleid en uitvoering te versterken is in de uitvoeringsagenda voortgebouwd op reeds gemaakte afspraken, waaraan aanvullende afspraken zullen worden toegevoegd. De uitvoeringsagenda moet beschouwd worden als een "rollende agenda". Met deel I en II wordt richting gegeven en (rijks)steun geboden aan beleidsambities van de Flevolandse gemeenten, waterschap en provincie die ook bijdragen aan belangrijke nationale beleidsambities.
De aandachtspunten, zoals ook verwoord in de eerdere gemeentelijke reactie op de concept versie van de SAF zijn terug te vinden in de documenten. Dat laat onverlet, dat we voor een aantal onderwerpen consistent aandacht zullen blijven vragen. In de reactiebrief gaan we daarop in.

De voorliggende uitvoeringsagenda zien wij echter nadrukkelijk als een eerste uitwerking van het gezamenlijke rijk-regio perspectief, waarbij aanvulling en aanscherping plaats zal vinden in de te actualiseren afspraken komend jaar. Dat biedt ruimte om onze eigen -passend bij de groeiopgave van Lelystad- randvoorwaarden, alsook de rijk-regio afspraken die om aanscherping vragen te agenderen en vast te leggen in de uitvoeringsagenda.
Een aantal lichten we hieronder toe, alsook in de bijgevoegde concept reactiebrief op deze SAF:

De Kamerbrief Water en Bodem sturend (25 november 2022) heeft consequenties voor de kustontwikkeling van Lelystad .
In het bestuurlijke overleg Rijk regio van 21 december 2022 is nogmaals door de deelnemers onderschreven dat in een nog in te plannen gesprek met de Ministeries van I&W en van BZK en betrokken lokale overheden de ruimte er is om tot concrete afspraken te komen over landaanwinning in het Markermeer. Deze principeafspraak is in de uitvoeringsagenda opgenomen.
Lelystad werkt met het programma Lelystad Next Level samen met de provincie Flevoland en het rijk aan een belangrijke groeiopgave om een duurzame financieel zelfstandige stad te worden. De kustontwikkeling is hierbij essentieel, voor woningbouw, de economische ontwikkeling en het vergroten van de aantrekkelijkheid van onze stad en daarmee een onderdeel van de doelen van Lelystad Next Level, inclusief de groei van het aantal inwoners. Het rijk heeft strikte randvoorwaarden en structurerende keuzen meegegeven vanuit het rijkskader op het gebied van water- en bodemsturend.
We gaan ervan uit, dat het rijk zich ook aan de (eerdere) afspraken houdt en samen met ons tot integrale afwegingen gaat komen waarbij naast het wateraspect ook de noodzakelijk ruimtelijke ontwikkelingsdoelen worden betrokken. De uitvoeringsagenda geeft hier richting aan.

Het rijk heeft recent besloten dat er voor o.a. 'Doorontwikkeling Marker Wadden' nu geen reservering wordt gedaan vanuit de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) . Wel is door het rijk aangegeven dat de mogelijkheid blijft om deze in een latere tranche van de PAGW alsnog te honoreren. Voorbereidingen daartoe zullen in een volgend afsprakenkader opgenomen moeten worden.

Lelystad werkt met het rijk en de regio (provincie Flevoland) in Lelystad Next Level samen aan de ontwikkeling van een complete en aantrekkelijke stad aan het water. Hierin wordt de combinatie gemaakt van een hoogwaardige stedelijke woonomgeving, dichtbij natuur, met bovenregionale aantrekkingskracht en met een sociaal en economisch sterke hoofdstad van de provincie. Hiermee draagt Lelystad bij aan het aantrekken van nieuwe inwoners, de woningbouwversnelling, de groei van de werkgelegenheid. Die bijdrage die Lelystad Next Level levert zien wij niet terug in de strategische agenda Flevoland, met name niet in de eerste uitwerking van de Uitvoeringsagenda waarin de afspraken tussen rijk en regio zijn vastgelegd.
In de concept reactiebrief aan de provincie pleit het college daarom voor het expliciet opnemen van het Rijk-regio programma Lelystad Next Level (LNL) in de strategische agenda. Met LNL is de groei van Lelystad gericht op minimaal 100.000 inwoners met als perspectief: zelfstandig, sociaal veerkrachtig, duurzaam, aantrekkelijk en economisch sterk. Een levendige en duurzame stad met genoeg ruimte voor recreatie en natuur(beleving) voor eigen inwoners en bezoekers. Lelystad versterkt daarvoor de bestaande stad, in het bijzonder het stadshart en Lelystad-oost en verzilvert de

kansen aan de kust met natuurontwikkeling, recreatie en hoge kwaliteit woningbouw. De Warande biedt in dat kader ook ruimte voor een forse woningbouwversnelling in Flevoland. Die kwaliteitspuls draagt bij aan de provincie als geheel.

Vitale steden zijn ook bereikbare steden. De ontwikkeling van levendige, leefbare stadsharten, de bereikbaarheid én toegankelijkheid tot relevante voorzieningen zijn onlosmakelijk verbonden met de groeiopgave. Afspraken met het rijk over o.a investeringen in bereikbaarheid[1] en het oplossen van tal van andere problemen als energiecongestie, stikstof, etc zijn essentieel bij de realisatie van de (versnelling van) woningbouwopgave.
In het kader van (de periodieke herijking van) de uitvoeringsagenda zullen we daarop blijven inzetten en de voor Lelystad relevante onderwerpen agenderen.

Refererend aan de uitspraak in de SAF dat Flevoland bouwt aan een samenleving benadrukken we dat de sociale aspecten van de leefomgeving moeten worden versterkt. Dit is niet op te lossen met enkel ruimtelijke ingrepen. Het actief werken aan bestaanszekerheid, kansengelijkheid en gezond leven worden benoemd in deel 1 van de SAF, maar krijgt geen vervolg in de uitvoeringsagenda. In de agenda zijn vooral de regionale ruimtelijke opgaven te vinden. We pleiten ervoor het gesprek over de gewenste afstemming tussen het fysieke domein en sociale domein ook in het kader van de benoemde opgaven in de Strategische Agenda Flevoland tot stand te brengen. We dringen erop aan om ook aan deze vraagstukken in het sociale domein richting te geven in de Strategische Agenda Flevoland en het sociaal domein te borgen in (het bredere kader van) het gezamenlijke traject van Samen Maken We Flevoland. Van belang is dat deze inbedding ook terug te zien is in de governance.
Het rijk en de regio verkennen de mogelijkheden om de kennisinfrastructuur van de regio te versterken met oog op de beoogde groei in bewoners en economische activiteiten.
De koppelkansen met transitiesectoren (energie, klimaat, circulaire economie, alsook digitalisering) sluiten aan bij het Economisch Perspectief Lelystad (EPL2030). De uitvoeringsagenda zet ook in op deze transities ten behoeve van de toekomstbestendige regionale economie. Belangrijk is in uitvoeringsagenda ook de sterke economische clusters en de kansen voor (door)ontwikkeling -waar Lelystad op basis van het EPL2030 op inzet- vast te leggen, i.c. de hoogwaardige logistieke sector en de maakindustrie. Niet alleen vanuit Lelystads perspectief, ook op regionaal niveau zijn deze clusters van belang.
Belangrijk is om niet alleen in deel 1, maar ook in de uitvoeringsagenda de sterke economische clusters en de kansen voor (door)ontwikkeling van deze clusters, waaronder de hoogwaardige logistieke sector en de maakindustrie te benoemen. Niet alleen vanuit Lelystads perspectief, ook op regionaal niveau zijn deze clusters van belang. In de SAF, deel 1 is aangegeven dat er in de logistieke sector grote kansen liggen om te komen tot bovenregionale ontwikkeling met een forse economische spinoff, waaronder de Flevokust Haven. Dat biedt aanknopingspunten om ook in de uitvoeringsafspraken met het rijk hieraan aandacht te besteden in de uitvoeringsagenda rijk-regio, bijvoorbeeld met (een verkenning van) het aanwijzen van Flevoland tot nationaal logistiek cluster.

4. De bouwstenen voor de aanzet tot de governance-structuur van de rijk-regio samenwerking in Flevoland te ondersteunen.

4.1. Een gedeeld en gedragen perspectief voor Flevoland draagt bij en geeft richting aan gezamenlijk handelen.

Besluitvorming over de Strategische Agenda Flevoland betekent ook het formaliseren van datgene waar we samen aan gewerkt hebben. Dat vraagt ook om het inbedden van dit traject in het geheel van bestaande besluitvormingsprocessen. Vijf bouwstenen zijn benoemd voor een succesvolle samenwerking. Verdere uitwerking en concretisering zal in afstemming met alle partners worden opgepakt. Het betrekken van inwoners en maatschappelijke partijen is hierbij ook nadrukkelijk benoemd. De aanzet voor de governance-structuur kan ondersteund worden en doet recht aan de bestaande bevoegdheden van de gemeente:

[1] In dit verband noemen we: Bereikbare steden, realisatie station Lelystad-Zuid, uitbreiding afslag 9 op A6, bochtafsnijding N307, ontwikkeling Lelystad Airport, Lelylijn, als ook relevante investeringen in de ontwikkeling Markerwadden fase 2 / (binnen-en buitendijkse) kustontwikkeling.

- We gebruiken zoveel mogelijk (governance) elementen die reeds bestaan en blijken te werken.
- De Strategische Agenda brengt samen en vult aan.
- Regionale en interdepartementale coördinatie is een must.
- Volksvertegenwoordigers, portefeuillehouders en maatschappelijke partners zijn in positie.
- Het rijk en de regio organiseren samenhangende focus en aandacht.

5. In te stemmen met de concept gemeentelijke reactiebrief op de Strategische Agenda Flevoland.

5.1 *De uitvoeringsagenda van de SAF is een rollende agenda en biedt ruimte voor inbreng voor het vervolg.*

Zoals onder 4 is aangegeven, is de voorliggende uitvoeringsagenda een eerste uitwerking van het gezamenlijke rijk-regio perspectief, waarbij aanvulling en aanscherping plaats zal vinden in de te actualiseren afspraken komend jaar. Met bijgevoegde gemeentelijke reactiebrief geeft de gemeente aandachtspunten en reactie voor het vervolg.

Kanttekeningen

Het onderhouden van een goede samenwerking met veel partijen, die deels dezelfde, maar soms ook verschillende belangen hebben is complex, en kost tijd en energie. Op hoofdlijnen is er veel overeenstemming tussen de partijen over de te kiezen richting. Bij verdere concretisering zullen er ook tegenstrijdige belangen en verschillen van inzicht zijn. De onderlinge afhankelijkheid tussen ontwikkelingen en opgaven brengt (integrale) afwegingen met zich mee. Die afwegingen vinden voor een belangrijk deel binnen het gemeentelijk domein plaats. Lelystad hecht eraan om de strategische opgaven in verband met elkaar te bezien en ze slim te combineren, om zo tot een optimaal en toekomstbestendige ruimtegebruik te komen. Die eigen afwegingen en verantwoordelijkheden blijven behouden.

Financiën

De financiële randvoorwaarden zijn in de voorliggende stukken nog maar beperkt meegenomen. In de uitvoeringsagenda zitten wel de haakjes om onder meer met het rijk het gesprek aan te gaan, maar er zijn nog geen toezeggingen gedaan. Door te werken vanuit een gezamenlijk perspectief wordt de gemeenschappelijke inzet bij het komen tot daadwerkelijke stappen versterkt. Die inzet zal ook om capaciteit en middelen vragen van de gemeente. Hierover zal – mede op basis van het beschikbaar hebben van de uitwerking van genoemde financiële kaders voor de uitvoeringsagenda en de governancestructuur- in 2023 uw raad een voorstel worden voorgelegd bij de de kadernota 2024-2027 en waarbij tevens de raakvlakken met andere bestaande trajecten in beeld zal worden gebracht.

Vervolg

De Strategische Agenda Flevoland en de bijbehorende uitvoeringsagenda vormt de start van langjarige samenwerking tussen rijk-regio, om gezamenlijk te komen tot een integrale aanpak van de verdere ontwikkeling van de provincie Flevoland. Periodiek zal de raad worden geïnformeerd over de voortgang, dan wel voorstellen voor bespreking in de commissie en ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Bijlagen

- Strategische Agenda Flevoland “Over de Brug Komen” , deel I, 23 december 2022
- Strategische Agenda Flevoland “Over de Brug Komen” , deel II, Uitvoeringsagenda, 23 december 2022.
- Strategische Agenda Flevoland “Over de Brug Komen”, bijlage hoofdlijnen governance-structuur rijk-regio, 23 december 2023.
- Reactie Gemeente Lelystad op de concept Strategische Agenda Flevoland (vaststelling Raad, 22 november 2022.
- Concept gemeentelijke reactie op Strategisch Agenda Flevoland en Uitvoeringsagenda.

Lelystad, 7 februari 2023

Het college van de gemeente Lelystad,
de secretaris,

J.S.W. Ozenga

**Dit voorstel is digitaal vastgesteld en ondertekend*